

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA**

**Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM**

IZVJEŠTAJ

O PROVOĐENJU AKCIONOG PLANA ZA UPOZNAVANJE JAVNOSTI, UNIŠTAVANJE I SUZBIJANJE ŠIRENJA AMBROZIJE NA PODRUČJU FEDERACIJE BIH

Sarajevo, juni 2020.

UVOD

Usvajanjem Akcionog plana za upoznavanje javnosti, uništavanje i suzbijanje širenja ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia* L.) na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Akcionog plana) programirane su aktivnosti i data konkretna zaduženja federalnim institucijama i upravnim organizacijama na provođenju Programa upoznavanja javnosti s ciljem prevencije i zaštite od štetnog djelovanja ambrozije na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Usvojeni Akcioni plan je rezultat rada Komisije u čijem su sastavu, u skladu sa Zaključkom Vlade Federacije BiH br. 836/08 od 10.09.2008.godine, bili predstavnici Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalnog ministarstva zdravstva i vanjskih eksperta, te su date aktivnosti i zaduženja svim odgovarajućim federalnim institucijama.

Donošenje Akcionog plana utemeljeno je na odredbama Zakona o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03) koji je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila u junu 2003. godine, a na snagu je stupio 15. augusta 2003. godine. Zakon je donesen u skladu sa odredbama Međunarodne konvencije o zaštiti bilja ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine – Međunarodni ugovori", br. 8/03.) za koju je 1. aprila 2003. godine Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine dala saglasnost za ratificiranje, a usaglašen je s Direktivom Vijeća Evrope 2000./29./EC.

U skladu sa tačkom 2. spomenutog Zaključka Vlade Federacije BiH, sve federalne institucije koje su dobile odgovarajuća zaduženja prema Akcionom planu, bile su dužne preduzeti aktivnosti i najkasnije do kraja godine podnijeti odgovarajuće izvještaje Federalnom ministarstvu okoliša i turizma radi njegovog objedinjavanja i dostavljanja na razmatranje i usvajanje Vladi Federacije BiH.

1. PREGLED PROVEDENIH AKTIVNOSTI

1.1. FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

U skladu sa Akcionim planom Federalno ministarstvo okoliša i turizma u 2019. godini provelo je sljedeće aktivnosti:

1.1.1. KOORDINACIJA SA SVIM FEDERALNIM INSTITUCIJAMA

Usvojeni Akcioni plan na području Federacije Bosne i Hercegovine i Zaključak Vlade Federacije BiH V.broj:960/2019 od 22.8.2019. godine proslijeđen je svim Federalnim institucijama koje su zadužene za realizaciju Akcionog plana i od njih je tražen izvještaj o preduzetim i realizovanim aktivnostima.

1.1.2. POSTUPAK INVENTARIZACIJE I KARTIRANJA AMBROZIJE

Postupak inventarizacije i kartiranja Ambrozije na području Federacije BiH je okončan tokom 2019. godine.

Finansiranje i realiziranje navedenog zadatka urađeno je u okviru planiranih aktivnosti „Usluge izrade Inventarizacije i geografske interpretacije invazivnih vrsta u Federaciji BiH“ JRJN: 90712000-1, iz Plana nabavki Federalnog ministarstva okoliša i turizma za 2018. godinu broj:08/2-14-14-1070/17 od 19.12.2017. godine, pod stavkom 26. istog.

Obrađivač je dostavio Listu invazivnih vrsta Federacije BiH sa geografskom interpretacijom. Ista je objavljena na web stranici Federalnog ministarstva okoliša i turizma www.fmoit.gov.ba.

1.1.3. EDUKACIJA UČENIKA O ŠTETNOSTI AMBROZIJE

Program edukacije učenika o Ambroziji predvidio je da se podigne nivo znanja o invazivnim vrstama, kako prepoznati Ambroziju, gdje su njena nalazišta, načinima širenja, njenoj štetnosti, utjecaju na ljudsko zdravlje, te načinima uništavanja. U skladu s tim organizovano je više predavanja kako u prostorijama Federalnog ministarstva okoliša i turizma, tako i u osnovnim školama na području kantona Sarajevo i Hercegovačko-neretvanskog kantona.

1.1.4. DIZANJE SVIJEŠTI O ŠTETNOSTI AMBROZIJE

U cilju upoznavanja javnosti o štetnosti Ambrozije, poduzeto je još niz aktivnosti. Objavljeno je upozorenje na web stranici Federalnog ministarstva okoliša i turizma sa uputama o načinu njenog uništavanja, suzbijanja sukladno Akcionim planom.

1.1.5. ZADUŽENJA PRIVREDNIM SUBJEKTIMA

U cilju uništavanja i sprječavanja širenja ambrozije svim privrednim subjektima kojima je izdata Okolinska dozvola u 2019. godini zadata je mjera uništavanja ambrozije na površinama i objektima kojima raspolažu i upravljaju. Za kontrolu provođenja navedenih mjera zadužen je Federalna uprava za inspeksijske poslove.

Također, obaviještena su sva resorana kantonalna ministarstva koja izdaju Okolinsku dozvolu da kao mjeru uništavanja ambrozije navedu u svim nadalje izdatim okolinskim dozvolama. Za kontrolu provođenja navedenih mjera zadužena su kantonalni uprave za inspekcijske poslove.

1.2. FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

Akcionim planom je propisana obaveza Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u pogledu izrade propisa na nivou Vlade Federacije BiH kojim bi se propisale mjere za sprječavanje širenja i uništavanje Ambrozije. Slijedom navedenog, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je izradilo Odluku o mjerama za sprječavanje širenja i uništavanje korovske biljne vrste ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia L.*) koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, br. 98/11, (u daljem tekstu Odluka).

Po objavi Odluke ista je dopisom prosljeđena Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, Federalnom zavodu za poljoprivredu i Federalnom agromediterskom zavodu na daljnju nadležnost i postupanje u skladu s utvrđenim obavezama, te je od tih organa zatraženo da Odluku prosljede odgovarajućim organima uprave i/ili upravnim organizacijama kantonalnog, općinskog i gradskog nivoa izvršne vlasti, kako bi i oni mogli preduzeti aktivnosti iz svoje nadležnosti.

Tačkom IV Odluke utvrđena je obaveza kantonalnih organa uprave da izrade evidenciju, u elektronskoj i pisanoj formi, te dostave Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i nadležnoj inspekciji na području kantona.

Iako je navedena Odluka stupila na snagu 30.12.2011. godine a njena primjena počela 01.04.2012. godine, svi kantoni nisu ni do danas dostavili ažurirane podatke. Podaci koji su dostavljeni, prosljeđeni su nadležnom Federalnom inspektoratu.

Većina zaduženih institucija za implementaciju Odluke godinama ne ostavljaju podatke, dok ih redovno svake godine dostavljaju:

- Federalna uprava za inspekcijske poslove – Federalni poljoprivredni inspektorat;
- Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo uključujući i Federalni agromediterski zavod Mostar (u okviru godišnjeg izvještaja o radu Izvještano-prognozne službe FBiH);
- Ministarstvo privrede kantona Sarajevo;
- Ministarstvo za privredu Bosansko-podrinjskog kantona;
- JP ŠPD Zeničko-dobojskog kantona za šumarije na području ZDK.
- Poljoprivredni zavod Tuzla

Navedenom odlukom animirano je 55 inspekcija.

1.3. ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FEDERACIJE BIH

Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH je dostavio dopis Federalnom ministarstvu okoliša i turizma u kojem nas obavještava da nisu nadležni za mjerenje zračnih polutanata, uključujući i polene trava i drveća. Navedena aktivnost je kako navode u nadležnosti kantonalnih zavoda za javno zdravstvo.

U dopisu je navedeno da su urađene sljedeće aktivnosti:

- *U periodu cvjetanja Ambrozije na web site Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH je objavljn tekst koji sadži informacije o polenu Ambrozije i upute za stanovništvo na koji način da se zaštite od njegovog štetnog uticaja na zdravlje, kao i mjere zaštite zdravlja stanovništva od polena ambrozije, koji je poznati alergen.*
- *Uposlenici Zavoda učestvovali su i u radio emisijama na temu „Uticaj polena Ambrozije na zdravlje stanovništva i mjere zaštite“*
- *Realizirane su edukativno promotivne aktivnosti koje se odnose na zaštitu zdravlja stanovništva od polena Ambrozije.*

1.4. FEDERALNI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDU SARAJEVO

Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo (u daljem tekstu Federalni Zavod) je na osnovu Odluke o mjerama za sprječavanje širenje i uništavanje korovske biljne vrste ambrozija (*Ambrosia artemisifolia L.*) u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2019. godinu, kao centralna Regionalna Izvještajno Prognozna Služba Federacije BiH u skladu sa obavezama iz Akcionog plana i Zaključka Vlade Federacije BiH broj: V.broj:960/2019 od 22.8.2019. godine, je dostavio Izvještaj o provedenim aktivnostima na upoznavanju javnosti o značaju suzbijanja korovske vrste Ambrozija:

- *Shodno tački VII navedene odluke, Federalni zavod, a na osnovu uputstva o vršenju izvještajnih i prognoznih poslova u zaštiti zdravlja bilja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 78/10), gdje je istim propisano da se godišnji izvještaj IPS FBiH (objedini), izrađuje na osnovu izvještaja nadležnih organa na svim nivoima vlasti, da ga donosi Centralna IPS (Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo), a isti je proslijeđen Federalnom ministarstvu poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva i Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, kako slijedi:*
- *U Kantonu Sarajevo, Ministarstvo privrede, Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove, poduzelo je aktivnosti na identifikaciji Ambrozije, naziv užeg lokaliteta, mjesto na kojem je identifikovana, koje su površine napadnute istom (broj biljaka na m², m³, ha broj tona kg. I slično), opisom simptoma, Razvojni stadiji štetnog organizma mjesto, Stepem pričinjenih šteta i Mjere suzbijanja (vrsta mjere, vrste sredstava za z. b., tretiranja, doza), količina utrošenih sredstava za zaštitu (godišnje) i ocjena efikasnosti.*
  - *Ambrozija je uočena na sljedećim lokalitetima: općine Hadžići, Vogošća, Trnovo, Novi Grad-Reljevo, Stari Grad, Ilidža, Ilijaš,*
  - *Mjere koje su poduzete su mehaničko uništavanje od strane vlasnika ili korisnika površina u svim općina Kantona Sarajevo (košnja, ručno čupanje prije cvjetanja), rijetko je tretirana hemiskim sredstvima.*
  - *Preduzeće JKP Rad aktivno je radilo na svim općinama i uklanjalo Ambroziju.*
  - *Općina Hadžići je dostavila kč.1768, 1769/2 i 1184. Za ostale općine koordinator nije dobio podatke od općinskih službenika zaduženih za IPP.*
  - *U općini Ilijašpokošena je ambrozija od granice sa općinom Visoko do naplatne rampe-autoput. Za ostale dijelove općine nisu dostavljeni podaci.*

Samo je navedeno da je izvršena košnja na svim gradskim površinama jer je pojava ambrozije aista kao i u 2017. i 2018. godini. Razlog, nije vršeno čupanje nego samo košnja.

- *U Bosansko-podrinjskom kantonu, Ministarstvo privrede, Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove, poduzelo je aktivnosti na identifikaciji Ambrozije, naziv užeg lokaliteta, mjesto na kojem je identifikovana, koje su površine napadnute istom (broj biljaka na m², m³, ha broj tona kg. I slično), opisom simptoma, Razvojni stadiji štetnog organizma mjesto, Stepen pričinjenih šteta i Mjere suzbijanja (vrsta mjere, vrste sredstava za z. b., tretiranja, doza), količina utrošenih sredstava za zaštitu (godišnje) i ocjena efikasnosti.*
  - *Mjere koje su poduzete su mehaničko uništavanje od strane vlasnika ili korisnika površina(košnja, ručno čupanje prije cvjetanja), rijetko je tretirana hemiskim sredstvima.*
  - *Evidentirana je u Gradu Goraždu na sljedećim lokacijama kč.2718/1u neposrednoj blizini kod autobuske stanice, kč. 2201, označena kao Centar Grada, kč. 2202, Centar Grada, kč. 15628 , kč. 4075. kč. 1521, kč 1521, kč. 1505/1, kč. 1519, kč. 2143/1 i kč. 2144.*
- *U Srednje-bosanskom kantonu, Ministarsvo privrede, Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove poduzelo je aktivnosti na identifikaciji Ambrozije, naziv užeg lokaliteta, mjesto na kojem je identifikovana, koje su površine napadnute istom (broj biljaka na m², m³, ha broj tona kg. I slično), opisom simptoma, Razvojni stadiji štetnog organizma mjesto, Stepen pričinjenih šteta i Mjere suzbijanja (vrsta mjere, vrste sredstava za z. b., tretiranja, doza), količina utrošenih sredstava za zaštitu (godišnje) i ocjena efikasnosti.*

Nema prisustva alergena.
- *U Unsko-sanskom kantonu, Poljoprivredni zavod Unsko-sanskog kantona, Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove poduzelo je aktivnosti na identifikaciji Ambrozije, naziv užeg lokaliteta, mjesto na kojem je identifikovana, koje su površine napadnute istom (broj biljaka na m², m³, ha broj tona kg. I slično), opisom simptoma, Razvojni stadiji štetnog organizma mjesto, Stepen pričinjenih šteta i Mjere suzbijanja (vrsta mjere, vrste sredstava za z. b., tretiranja, doza), količina utrošenih sredstava za zaštitu (godišnje) i ocjena efikasnosti.*
  - *Mjere praćenja poduzete u smislu mehaničkog uništavanja od strane vlasnika ili korisnika površina(košnja, ručno čupanje prije cvjetanja), rijetko je tretirana hemiskim sredstvima.*
- *U Zeničko-dobojskom kantonu, Ministarsvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva, Odjeljenje za poljoprivredne poslove poduzelo je aktivnosti na identifikaciji Ambrozije, naziv užeg lokaliteta, mjesto na kojem je identifikovana, koje su površine napadnute istom (broj biljaka na m², m³, ha broj tona kg. I slično), opisom simptoma, Razvojni stadiji štetnog organizma mjesto, Stepen pričinjenih šteta, lokacije identifikacije ambrozije i Mjere suzbijanja (vrsta mjere, vrste sredstava za z. b., tretiranja, doza), količina utrošenih sredstava za zaštitu (godišnje) i ocjena efikasnosti.*
  - *Mjere praćenja poduzete u smislu mehaničkog uništavanja od strane vlasnika ili korisnika površina(košnja, ručno čupanje prije cvjetanja), rijetko je tretirana hemiskim sredstvima.*

- U Kantonu 10, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Odjeljenje za poljoprivredne poslove poduzelo je aktivnosti na identifikaciji Ambrozije, naziv užeg lokaliteta, mjesto na kojem je identifikovana, koje su površine napadnute istom (broj biljaka na m², m³, ha broj tona kg. I slično), opisom simptoma, Razvojni stadiji štetnog organizma mjesto, Stepem pričinjenih šteta i Mjere suzbijanja (vrsta mjere, vrste sredstava za z. b., tretiranja, doza), količina utrošenih sredstava za zaštitu (godišnje) i ocjena efikasnosti.
  - **Štetni organizmi nisu prisutni**
- U Zapadno-hercegovačkom kantonu, Zavod za poljoprivredu, Odjeljenje za poljoprivredne poslove poduzelo je aktivnosti na identifikaciji Ambrozije, naziv užeg lokaliteta, mjesto na kojem je identifikovana, koje su površine napadnute istom (broj biljaka na m², m³, ha broj tona kg. I slično), opisom simptoma, Razvojni stadiji štetnog organizma mjesto, Stepem pričinjenih šteta i Mjere suzbijanja (vrsta mjere, vrste sredstava za z. b., tretiranja, doza), količina utrošenih sredstava za zaštitu (godišnje) i ocjena efikasnosti.
  - **Štetni organizmi nisu prisutni**
- U Hercegovačko-neretvanskom kantonu, Zavod za poljoprivredu, Odjeljenje za poljoprivredne poslove poduzelo je aktivnosti na identifikaciji Ambrozije, naziv užeg lokaliteta, mjesto na kojem je identifikovana, koje su površine napadnute istom (broj biljaka na m², m³, ha broj tona kg. I slično), opisom simptoma, Razvojni stadiji štetnog organizma mjesto, Stepem pričinjenih šteta i Mjere suzbijanja (vrsta mjere, vrste sredstava za z. b., tretiranja, doza), količina utrošenih sredstava za zaštitu (godišnje) i ocjena efikasnosti.
  - **Štetni organizmi nisu prisutni**
- U Tuzlanskom kantonu, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva tuzlanskog kantona, Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove, poljoprivrednog zavoda Tuzla, poduzelo je aktivnosti u svim općinama Tuzlanskog kantona.
  - Mjere koje su poduzete su mehaničko uništavanje od strane vlasnika ili korisnika površina (košnja, ručno čupanje prije cvjetanja), rijetko je tretirana hemiskim sredstvima.
  - Ambrozija je uočena na sljedećim lokalitetima: Općina Gradačac, lokaliteti: Porebrice, Vučkovići, Ledenice, Gornji Lukavac, Donji Lukavac.
- U Bosavskom kantonu Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Odjeljenje poljoprivredne poslove, kantonalni koordinatortori za poduzelo je sljedeće aktivnosti na identifikaciji Ambrozije kao i njenom uništavanju kako slijedi:
  - Mjere koje su poduzete su mehaničko uništavanje kao i agrotehničke od strane vlasnika ili korisnika površina (košnja, ručno čupanje prije cvjetanja), rijetko je tretirana hemiskim sredstvima.
  - Evidentirana je u sljedećim općinama: Orašje, Odžak, i Domaljevac Šamac.
  - Efikasnost suzbijanja je dobra.
- Na osnovu naprijed navedenog može se konstatovati da na području pet kantona (Sarajevski, Tuzlanski Kanton, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski, Srednje-bosanski i Zeničko-dobojski, redovno se prati i provode mjere protiv štetnosti ambrozije. Ista se u 4 kantona redovno uništava.
- U četiri kantona (Hercegovačko-neretvanskom, Zapadno-hercegovačkom, Kantonu 10 i Srednje-bosanskom kantonu) **nisu evidentirali ambroziju.**

- *Predstavnici Centralne izvještajno prognozne službe Federacije BiH (u daljem tekstu CIPS-a), kao članovi multidiscipliniranog tijela „Savjet za borbu protiv ambrozije u BiH“, formiranog u okviru društva za zaštitu bilja u BiH, održali su u više kantona Federacije BiH prezentacije na temu „Pojava, štetnost i mogućnost suzbijanja ambrozije u usjevima i zasadima poljoprivrednog bilja“. U tu svrhu štampan je i distribuiran propagandno–stručni materijal o ambroziji (letak, brošura, monografija i sl.).*
- *Programom je planirano praćenje i sprječavanje širenja, te uništavanje korovske biljne vrste ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia* L.).*
- *Izvještajno–prognozna služba Federacije BiH, će u okviru svojih redovnih aktivnosti nastaviti provoditi sve potrebne aktivnosti i obaveze iz Akcionog plana i Odluke.*

1.5. FEDERALNI AGROMEDITERANSKI ZAVOD MOSTAR

Federalni agromediteranski zavod Mostar, u skladu sa obavezama iz Akcionog plana je dostavio Izvještaj o provedenim aktivnostima.

- *Kao koodinator rada kantonalnih Izvještajno-prognoznih poslova u Federaciji BiH, Federalni agromediteranski zavod Mostar je u saradnji sa Zavodom za poljoprivrednu službu i zaštitu bilja Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zavodom za poljoprivredu, Zapadno-hercegovačkog kantona i Sektorom za poljoprivredu MPŠV Kantona 10 sačinio i implementirao „Program rada Regionalne Izvještajno-prognozne službe Federacije BiH za 2019. godinu“.*
- *Ovim programom, pored ostalog, obuhvaćeno je praćenje pojave štetnih korovskih vrsta koje se pojavljuju na poljoprivrednim površinama u navedenim kantonima.*
- *U cilju upoznavanja javnosti o mjerama za sprječavanje širenja i uništavanja ambrozije Regionalna Izvještajno-prognozna služba je na web stranici Federalnog agromediteranskog zavoda Mostar objavila Izvještaj o provedenim aktivnostima u cilju suzbijanja širenja ambrozije. Obavijest je također prosljeđena kantonalnim Izvještajno-prognoznim službama koje djeluju u sklopu kantonalnih zavoda za poljoprivredu HNK i ZHK te u sklopu MPŠV Kantona 10, (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Kantona 10), i objavljena na web stranicama spomenutih zavoda i ministarstva, kao i internet portalima u dotičnim kantonima. Obavijest o značaju i načinu suzbijanja Ambrozije objavljena je i u dnevnoj štampi (Bljesak info) 26.8.2018. godine pod nazivom „BiH je središte širenja ambrozijeu Europi“, što se još uvijek nalazi web adresi <https://www.bljesak.info/gospodarstvo/poljoprivreda/ambrozije-u-hercegovini-ima-ali-nema-uzbune/281180> .*

*Osim na spomenuti način, poljoprivredni proizvođači i vlasnici poljoprivrednih površina redovno su dobivali instrukcije od uposlenika Regionalnih i kantonalnih IPS direktno na terenu, pri čemu su usmenim putem upoznati sa značajem i načinima suzbijanja Ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia* L.).*

1.6. FEDERALNI ZAVOD ZA AGROPEDOLOGIJU SARAJEVO

Federalni zavod za agropedologiju Sarajevo je dostavio obavijest ovom ministarstvu da ne raspolaže sa adekvatnim stručnim kadrom i opremom za praćenje, suzbijanje i uništavanje ambrozije, te nije u mogućnosti ispuniti obaveze proizišle iz Akcionog plana.

1.7. FEDERALNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD SARAJEVO

Akcionim planom obaveza Federalnog hidrometeorološkog zavoda je nabavka uređaja za mjerenje koncentracije peludi. Obaveza nije realizirana zbog nedostatka sredstava za kupovinu aparata i nedostatka adekvatnog stručnog kadra, kako se navodi u dopisu koji je dostavljen ovom ministarstvu.

Potrebno je izvršiti analizu postojećih kapaciteta, definisati uloge institucija i tek onda planirati obezbjeđivanje sredstava za nabavku opreme.

Međutim Federalnog hidrometeorološkog zavod daje peludnu prognozu za brezu, travu, maslinu i ambroziju koja se nalazi na android aplikaciji Zavoda.

1. Peludna prognoza za gradove:
[http://www.fhmzbih.gov.ba/latinica/BIO/peludna za web.php](http://www.fhmzbih.gov.ba/latinica/BIO/peludna%20za%20web.php)
2. Peludne prognozne karete
<http://www.fhmzbih.gov.ba/latinica/BIO/polen.php>

1.8. FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE

U skladu sa obavezama iz Akcionog plana Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je dostavila Izvještaj o provedenim aktivnostima na području Federacije BiH

- *U okvirnom nastavnom planu i programu za devetogodišnju osnovnu školu u Federaciji BiH, čijom izradom koordinira Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, ostavljena je mogućnost da se u okviru nastave Biologije realizuju sadržaji sadržaji koji se tiču upoznavanja javnosti, suzbijanja i sprječavanja širenja Ambrozije kao biljke koja izaziva alergijske reakcije. Naime, u okviru predmeta Biologija za deveti razred osnovne škole i to u dijelu gdje se navode vrijednosti, stavovi i ponašanje koje učenik treba usvojiti: „Prepoznavanje alergena kao tvari koje uzrokuju alergije“. S druge strane, prema informacijama sa kojima se raspolaže u značajnom broju osnovnih škola realizuju se predavanja o suzbijanju širenja Ambrozije kako u okviru nastave Biologije, tako i u okviru časova odjeljenske zajednice, ili u okviru vannastavnih aktivnosti.*

1.9. AGENCIJA ZA VODNO PODRUČJE JADRANSKOG MORA

Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar u skladu sa obavezama iz Akcionog plana je dostavila Izvještaj o provedenim aktivnostima na području Federacije BiH.

- *U okviru svojih redovnih aktivnosti na održavanju objekata zaštite od poplava (nasipa i kanala), redovna košnja i čišćenje šiblja i rastinja koje se vrši dva puta godišnje, ujedno su i mjere za sprječavanje širenja ambrozije na vodotocima Neretve, Bregave, Krupe TMT i Vrioštica. To su isključivo mehaničke mjere (košnja i sječenje).*

- *Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostarsvake godine planira finansijska sredstva za realizaciju tekućeg održavanja objekata obrane od poplava, istim se istovremeno suzbija širenje ambrozije na području Federacije BiH.*

1.10. AGENCIJA ZA VODNO PODRUČJE RIJEKE SAVE

Agencija za vodno područje Rijeke Save Sarajevo u skladu sa obavezama iz Akcionog plana je dostavila Izvještaj o provedenim aktivnostima na području Federacije BiH.

- *U okviru svojih redovnih aktivnosti na održavanju objekata zaštite od poplava (nasipa i kanala), redovna košnja i čišćenje šiblja i rastinja koje se vrši dva puta godišnje, ujedno su i mjere za sprječavanje širenja ambrozije na vodotoku rijeke Save. To su isključivo mehaničke mjere (košnja i sječenje).*
- *Nasipi u Posavskom kantonu jednim dijelom svoje konstrukcije su prekriveni Ambrozijom. Nasip se čisti dva puta godišnje, te se samim tim sprječava rast kao i čišćenje i uništavanje i ove korovske biljke. Primjena hemijskih sredstava nije preporučljiva zbog blizine i potrebe za zaštitom međunarodnog vodotoka – rijeke Save.*

1.11. FEDERALNA UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE SARAJEVO

Federalna uprava za inspekcijske poslove – Sarajevo dostavila je Informaciju o provedenim aktivnostima.

- *U Izvještaju se navodi da, nadzor nad provedenim mjerama za sprječavanje širenja i uništavanje ambrozije na poljoprivrednom zemljištu se provode kod subjekata kod kojih se vrše nadzori po osnovu ostalih propisa iz nadležnosti poljoprivredne inspekcije, u sklopu redovnih aktivnosti (Zakon o sjemenu i sadnom materijalu, Zakon o zdravlju bilja, Zakon o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju i Zakon o poljoprivrednom zemljištu).*
- *Kod subjekata upisanih u Fitoregistar, proizvođača sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, korisnika novčane podrške u poljoprivredi, a koji raspolažu poljoprivrednim zemljištem i bave se poljoprivrednim proizvodnjom u okviru redovnih nadzora evidentira se i podataka eventualnom prisustvu ambrozije na poljoprivrednim površinama i provedbi mjera na njenom suzbijanju.*
- *Izvršeno 31 inspekcijski nadzor i ustanovljeno da na kontrolisanom poljoprivrednom zemljištu nema ambrozije.*
- *U izvještajnom periodu nije bilo pojedinačnih prijava o prisustvu ambrozije.*
- *Poljoprivredni proizvođači (vlasnici/korisnici zemljišta) su upoznati sa obavezom provođenja mjera za sprječavanje širenja i uništavanja ambrozije i na svojim parcelama redovno provode mjere na njenom suzbijanju.*
- *Najveći problem predstavlja prisustvo ambrozije na površinama nepovoljnih parcela (zemljište uz željezničke pruge, saobraćajnice, puteve vodne tokove, zapuštena i građevinska zemljišta) koja predstavljaju izvor njenog širenja, a gdje poljoprivredna inspekcija nema svoje nadležnosti ili nije poznat vlasnik odnosno korisnik. U tom smislu potrebno je u većoj mjeri uključiti subjekte zadužene za održavanje ovakvih površina da svake godine u određeno vrijeme (prije cvjetanja) provode mjere za sprječavanje širenja i uništavanje ambrozije.*
- *Inspektorat poljoprivredne inspekcije za poboljšanje implementacije Odluke predlože da se uključi lokalni nivo vlasti (općine), koje su u skladu sa Zaključkom*

Vlade Federacije BiH zadužene da na godišnjem nivou planiraju budžetska sredstva za sprječavanje širenja ambrozije kroz angažman adekvatnih službi koje bi svake godine provodile propisane mjere suzbijanja ambrozije na lociranim površinama.

2. ZAKLJUČAK

Neophodno je planirati finansijska sredstva za uništavanje i suzbijanje širenja ambrozije.

Neophodna je bolja saradnja i protok informacija kantonalnih i federalnih institucija nadležnih za evidentiranje i uništavanje Ambrozije.

Vršiti intenzivan monitoring u cilju efikasnijeg provođenja aktivnosti proizišlih iz Akcionog plana za upoznavanje javnosti, uništavanje i suzbijanje širenja ambrozije na području Federacije BiH.

Napominjemo, prijedlog zaključaka poslat je na mišljenje svim zaduženim institucijama i tražena suglasnost na iste aktom broj: 04-23-2701/08-09/20 dana 6.5.2020. godine. Nije bilo primjedbi.

U skladu sa Zaključkom Vlade Federacije BiH, V.broj:960/2019 od 22.8.2019. godine Federalno ministarstvo okoliša i turizma ispunilo je obavezu podnošenja godišnjeg integralnog Izvještaja za prethodnu, 2019. godinu. Predlaže se Vladi Federacije BiH da razmotri i usvoji podneseni Izvještaj sa zaključcima kako je to predložio podnosilac Izvještaja.

Slijedom navedenog, predlažu se sljedeći zaključci:

1. Vlada Federacije usvaja Izvještaj o provođenju Akcionog plana za upoznavanje javnosti, uništavanje i suzbijanje širenja ambrozije na području Federacije BiH, koje je sačinilo Federalno ministarstvo okoliša i turizma.
2. Sve institucije odgovorne za provođenje Odluke o mjerama za sprječavanje širenja i uništavanje korovske biljne vrste ambrozija (*Ambrosia artemisifolia L.*) („Službenim novinama Federacije BiH“, br. 98/11), na području Federacije BiH se obavezuju da ispunjavaju zadate obaveze, (federalne i kantonalne) u skladu sa svojim nadležnostima da planiraju finansijska sredstva i najkasnije do četvrtog mjeseca naredne (2021. godine) podnesu odgovarajuće izvještaje.
3. Zadužuje se Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH, da u 2021. godini planira Lot za suzbijanje širenja i uništavanja Ambrozije na području Federacije BiH i najkasnije do četvrtog mjeseca (2022. godine), podnesu odgovarajući izvještaj.
4. Federalna uprava za inspekcijske poslove i kantonalni inspektorati trebaju pojačati nadzor u skladu sa svojim zakonskim ovlastima i nastaviti provoditi zaduženja prema Odluci o mjerama za sprječavanje širenja i uništavanje korovske biljne vrste *Ambrozija (Ambrosia artemisifolia L.)*, te dostaviti Izvještaj Federalnom ministarstvu okoliša i turizma o provedenim aktivnostima najkasnije do četvrtog mjeseca naredne (2021.godine).
5. Zadužuje se Federalno ministarstvo okoliša i turizma da nastavi koordinirati aktivnosti na provođenju Akcionog plana kao i da objedini sve pojedinačne izvještaje federalnih institucija u integralni Izvještaj za tekuću godinu i da ga dostavi Vladi Federacije BiH na razmatranje i usvajanje.

MINISTRICA

Dr. Edita Đapo